

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ

ГОД. XVII.

ЮНИ 1908 Г.

БРЮЙ 6

Генералната Конференция на М. Е Църква.

Извлечение изъ Епископската Рѣчь.

Всѣки четири години прѣзъ м. май (н. с.) се държи въ Америка Генералната Конференция на Методистката Епископална Църква. Миналия мѣсець въ гр. Балтиморъ се е държала тридесетата Генерална Конференция на рѣчената църква. Тя се състои отъ делегати — духовни и миряни изъ всичкитѣ годишни и мисийски конференции не само въ С. Щ. на Америка, но и въ всички части на свѣта, дѣто Методистката Епископална Църква поддържа мисии, именво Европа, Индия, Китай, Япония, Корея, Малайзия, Филипинскитѣ Острови, Южна Америка и Мексико. На тазигодишната Генерална Конференция сж били избрани 787 делегати; при отварянто сж присѣдствували 717.

Слѣдъ отварянето на Конференцията единъ отъ Епископитѣ чете Епископското Слово или послание. Това послание съдържа отчетъ за напредъка на Църквата прѣзъ послѣдното четригодине и се изказва ясно по всички реформи, въ които Църквата е земала активно участие. Считае, че не ще бжде безинтересно да дадемъ тукъ кратки извадки изъ това въхновително Епископско послание.

Прогресътъ на Църквата.

„Вие съставлявате въ широка сми-

сльъ всесвѣтска църква. Служителитѣ, които вие избирате, упражняватъ функциитѣ си подъ много знамена. Священослужителството подъ вашия надзоръ проповѣдва евангелието на 140 езика и нарѣчия. Това священослужителство е замѣстено на много мѣста студенината на будизма съ топлината на християнството, кастата на брахманеца съ братството Исусово; фатализма и чувствеността на мохамеданството съ любовта и духовността на апостолското учение. Конфуциевата философия, чрѣзъ това священослужителство, се обръща отъ кристализирано и неподвижно минало къмъ принудени отъ евангелския квасъ животъ и рѣстене. Въ Индия Сива се прѣдава на Исуса; въ Африка фетишитѣ отстъпва на „Агнеца Божи, който зема, грѣховетѣ на свѣта“. Въ Южна Америка Мексико, Италия и Русия „истината както е въ Исуса“ подъ священослужителството на нашата църква прѣмахва суевѣрието и привежда души до спасително схващане священството и жертвата на Исуса Христа, и поставя Изкупителя тамъ, гдѣто се вижда да не е потребно посрѣдничеството на светитѣ за благоволенieto на „Тогова който е всегда живъ и ходатайствува за насъ“.

„Като се движи нашитѣ священослужител-

лужители къмъ изтокъ отъ Франция, Германия и Русия съ напредуващата вълна на нашето евангелизаторство, тѣ може би скоро да срѣщнатъ въ Западния Китай авангардията на нашитѣ Тихоокеански сили, и по този начинъ да опашатъ свѣта съ нашата вѣра, нашето послание и нашата триумфална пѣсенъ. Ние не знаемъ дали ще се срѣщнемъ въ Тибетъ или на Памирскитѣ височини. „покрива на свѣта“. Проповѣдници на Евангелието отъ Западъ вече сж стигнали до границитѣ на Тибетъ. Корейцитѣ тѣй се обръщатъ къмъ Христа, че слѣдъ едно десетилѣтие може цѣла Корея да стане християнска държава.

„Радваме се, дѣто можемъ да кажемъ, че Църквата, що вие любите, сѣ напредва и расте. Отистина вдъхновително е да знаемъ, че печалбата въ причастници прѣзъ това четеригодие е 278,357 — най-голтмата печалба въ шеснадесетъ години. Числото свещенослужители въ нашитѣ годишни конференции сега е 19,353 включително и приетитѣ подъ изпитъ, но не и мѣстни проповѣдници, увеличение отъ 1,171 въ четири години.

Църковни Имущества.

„Печалбата въ стойността на църковни здания е 140,738,120 лева; печалбата въ пастирски домове е 22,144,355 лева. Всичката печалба по църковни имущества за послѣднитѣ четири години е 162,882,475 лева, а всичката стойност на нашитѣ църковни здания и пастирски домове е 934,620,000, лева*)

Всички наши църковни членове въ Съединенитѣ Щати възлизатъ на 3,307,275 въ края на 1907 г. Чуждестраннитѣ ни причастници броятъ 267,000.

Учебни Заведения.

„Въ края на миналото четиригодие въ 1904 г. стойността на земитѣ и зданията на нашитѣ учебни заведения е,

* Цифритѣ сж дадени въ долари, а нпй сме ги прѣвърнали въ левове.

била 105,395,040 лева. Сега е 128,807 735 лева.

„Въ края на четирегодието, което се свършва на 1904 г. цѣлата сума дадена за обдаряване учебни заведения е била 89,950,510 л. Сега е 119,252,530 лева.

„Ние сме спечелили, отъ 1904 г. насамъ 771 учители и професори 2,644 професионални студенти, и 2,763 *колежски* (въ колежитѣ) студенти, всичката печалба въ студенти 9,366. Въ края на миналия юни, цѣлото число студенти подъ наша грижа е било 59,306.

Реформи

„Рабитѣ Исусъ Христови никога не могатъ да бждатъ индиферентни къмъ всѣка реформа, въ която се засѣгатъ морални въпроси. Въ тѣзи Църквата трѣбва да води, или да е склонна да я мислятъ невѣрна на „правдата, която е отъ вѣра“. Ние се радваме на положението на Методистката Епископална Църква. Естествено нашитѣ членове симпатизиратъ съ онѣзи политически движения, що почиватъ на етична и филантропична база. Църквата очаква всички нови членове да протестираатъ противъ морална неправда на всѣко врѣме и на всѣкадѣ. Тя заявява, че сж невѣрни на нейнитѣ идеали онѣзи, които било съ мълчане или говорене скланятъ на владичеството на злото.

Въздържанието отъ спиртни пития.

„Когато прѣди нѣколко години Генералната Конференция постави нашата Църква на височинитѣ на легално и конституционно запрѣщение, нѣколцина въ Църквата, и мнозина въ свѣта помислиха, че бѣхме прѣминали отъ трезво съждение къмъ фанатизмъ, съ една дума, че бѣхе станали „невъздържно въздържни“. Днесъ виждаме, че единъ щатъ слѣдъ другъ се качатъ на нашата позиция, и че неочаквана помощ ни пристига отъ железнопътни дружества и други корпорации, както и отъ нѣкои *тредюниони* (занаятчийски синдикати). Щати, които сж били ноторно

противни на издаване закони противъ спиртни пития, освѣнъ за издаване патенти, сж издали закони даващи право на всѣка община да се изказва на избирателнитѣ урни за или противъ спиртни пития. На основание на тѣзи закони повечето графства (окръжи) въ нѣкои щати сж гласували противъ отварянето на кръчми, а нѣкои щати всенародно сж изхвърлили кръчмитѣ. Доброжелателитѣ на човѣчеството ще пѣятъ славословие прѣдъ видъ удивителния напрѣдѣкъ на идеята за запрѣщаването по законодателенъ редъ фабрикуването и продаването на спиртни пития; напрѣдѣкъ толкова голѣмъ, че срѣдновъзрастнитѣ могатъ да се надѣватъ да видятъ това прсклатие на проклетитѣ, алкохолнитѣ пития, да се турятъ въ кабинета на рѣдки лѣкарства, и да се не продаватъ вече свободно както не може да се продава каква да е възбудителна отрова. Дълго врѣме на вашитѣ Генерални Надзиратели е било приятно да наблюдаватъ, че търговията съ спиртни пития е познавала, какво когато пристигалъ въ единъ градъ Методистки Епископаленъ пастиръ, пристигалъ безпощаденъ на тази търговия неприятель. По тази причина наши пастири често сж били избирани да водятъ въздържателната армия, било че борбата е била за локално, щатско (за цѣль щатъ) или национално запрѣщане на спиртни пития. Всички голѣми вълнения биватъ послѣдвани отъ реакция. Ала не трѣба да има никаква реакция срѣшу гнѣва, съ който всички добри граждани християни гледатъ на тази закононарушаваща и убийствена търговия съ спиртни пития. Тя не заслужава милостъ. Нѣма законъ, що тя пази, нѣма залогъ що почита, нѣма дѣте, да не заразява, нѣма жена да не осквернява, нито мъжъ когото да не унижава. Тя се храни отъ хора съ безчестно поведение и съ срама на публичнитѣ домове. Тя възбужда всички отишѣния и кара убиецѣтъ да скача на тѣлото, що е убитъ. Тя лъжливо претендира да принася обществена полза. защото давала работа на хиляди души

и плащала тежки данѣци. Ала никакви парични суми въ джебевитѣ на работници и никакви даждии въ съкровището на единъ градъ, едно графство, единъ щатъ, или една нация не могатъ да уравнятъ паричнитѣ загуби на нашата нация отъ тази търговия. Никакви печалби, колкото дѣйствителни или грамадни и да бждатъ тѣ, не могатъ да възнаграждение за корупцията въ нашата политика, за празнитѣ джебове на пияници или за пълнитѣ затвори и гробове. Станете сега и обѣщайте вѣчна вражда на този врагъ на човѣка и Бога.

Мирътъ

„Съ удоволствие сме забѣлѣзали голѣмия напрѣдѣкъ направенъ, откакъ се срѣшнахме прѣди четири години, къмъ мирното разрѣшение, по християнски методи, на интернационални спорове. Ние се радваме за честта направена на Теодора Рузвелта, Прѣдсѣдателя на Съединенитѣ Щати, поради успешнитѣ му усилия по туряне край на руско-японската война. Сжщо, забѣлѣжителенъ фактъ е че единъ американски гражданинъ, Андру Карнеги строи единъ домъ за Сждилищата на Мира, които ще се събиратъ въ Хага и които сж били създадени отъ Интернационалнитѣ Конференции.

Колкото далеченъ и да изглежда деньтъ, когато „ще изковатъ ножовегѣ си за палечници, и копията си за сърпове; когато народъ връзъ народъ не ще дигне ножъ, нито ще научатъ вече бранъ“ сѣ пакъ отъ създаването на хагското третейско сждилище и отъ ревизирането на военнитѣ закони очевидно е, че съвѣститѣ на нациитѣ сж по-чувствителни по отношение нечестивото на войната, отколкото сж били въ кое да било друго врѣме, че се полагатъ силни усилия за намаляване на злинитѣ ѝ и по море и по сухо, и че разпространението на демократическитѣ идеи е такова, че твърдѣ скоро владѣтелитѣ не ще могатъ да воюватъ безъ съизволението на онѣзи, чии то тѣла трѣбва да плащатъ разносикитѣ съ трудъ, рани и

смъртъ. Въпроси за национална честъ не подпадатъ подъ юрисдикцията на Хагското Сѣдилище. Това запазване немалко замедлява деня на прѣбиваващъ миръ. То допуска внезапна страсть, подъ дѣйствиелно или прѣдполагаемо оскърбление, да тласне една нация да нападне друга, безъ да чика за тихостта, що дохожда съ врѣме и съ изслѣждане. Въ Срѣднитѣ Вѣкове, и отъ тогазъ насамъ имало е сѣдилища за честъ за частни лица. Ние не виждаме добра причина, освѣнъ отчаяние за човѣшкото естество, защото да нѣма сѣдилища за честъ и за нациитѣ, на които сѣдилища да се отнасятъ такива въпроси, и които да рѣшаватъ относно факта и значението на прѣдполагаемото оскърбление, и за мѣрата на длѣжното извинение.

Нашитѣ Недѣлни Училища.

„Има близко отношение между числото на нашитѣ причастници и числото на ученици въ нашитѣ Н. у-ща. Числото на нашитѣ черковни членове е 3,040,275, а числото на ученици и служители въ нашитѣ Недѣлни училища е 3,005,569.

„Работата на Недѣлнитѣ училища е отчасти да прѣдава и да впечатлява религиозно познание. Ала всячко това е само подготовка за най-голѣмата имъ работа, именно, воденето младитѣ души съ вѣра да приематъ Христа и радостно да свидѣтелствуватъ за това и прѣдъ други, та по този начинъ да се положи здрава основа за развиването и на християнски характеръ.

Евортскиятъ Сюзъ.

„Евортскиятъ Сюзъ е въ деветнадесетата си година. По-раннитѣ му години се характеризираха съ феноменаленъ ръстъ и извънреденъ ентузиазъмъ. Не можеше да се очаква винаги да се поддържатъ тѣзи условия, и никой не се чуди, дѣто сегашниятъ ръстъ е по-бавенъ. Недѣлното училище бѣше *еволуция* (развитие) и потрѣбно бѣше повече отъ едно столѣтие да достигне то до сегашното си положение и сила. Тѣй и движението

между млади християни ще изисква врѣме да си изработи най-добрата форма органически животъ и най-широката полезность въ църквата. Сюзътъ сега е самовдържателенъ. Духовниятъ животъ на Сюза като че ли повече се вдѣлбвя. Участието на младитѣ въ евангелизирано на свѣта расте.

„Младитѣ се лесно подаватъ на добри впечатления. Сполуката или несполуката на Евортския Сюзъ въ една мѣстна църква много зависи отъ характера на тая църква и отъ водителството, що тя дава на своята младежъ. И за това не може да не наблѣгнемъ силно на важностьта отъ постоянъ и симпатиченъ пастирски надзоръ надъ дѣятельностьта на Сюза и на примѣрната подготовка на младежи, които сж способни за водители и на нуждата да се придържа Евортскиятъ Сюзъ оригиналната си цѣль, именно, култивирането на симетриченъ християнски характеръ, поощряването евангелизаторски духъ, и по-широка полезность на нашитѣ младежи въ благотворителни дѣла.

Какво ще бжде бждащето?

„Нашиятъ изгледъ прѣдсказва обръщането на свѣта къмъ Исуса Христа; дохождането чрѣзъ християнска самопожъртователность на деня, когато всичката земя ще се изпълни съ познанието на Господа“. Само вълничкитѣ се оттеглятъ. Приливътъ се постоянно издига. Политически човѣчеството се движи напредъ за своитѣ права. Старитѣ тираниства се стараятъ да стискатъ съ старата си хватка, ала прѣститѣ се плѣзгатъ по широкото човѣчество, що тѣ сж много малки да уловатъ. Императори и крале държатъ прѣстолитѣ си за да прѣдставляватъ народа, не да му диктуватъ. Религиозната свобода напредва съ отдѣляне на църквата отъ държавата въ Франция и голѣмитѣ отстъпки направени на свободата въ Русия и въ Южноамериканскитѣ републики. Народитѣ, които чувствуватъ тяжестта на древнитѣ прѣдраз-

сжлъци и прѣдписания, викатъ: „Кой ще ни освободи отъ това тѣло на смъртта?“ Идеитѣ вървятъ по бързитѣ съобщителни линии. Стѣнитѣ на старитѣ твърдели сж или съборени или на падане. Никой не може нито иска да ги съгради. Нѣма вече отшелническа нация. Не може вече да има народъ безъ училища. Модерното учение трѣба да има своя курсъ, иначе учашитѣ ще напуснатъ своя учител. Хората се усмихватъ на гърмове, които едно врѣме сж плашали царе и сж ги карали къмъ Каноса. Стари привилегии се оспорватъ. Стари изолирания отстѣпватъ на всесвѣтски пжтешественици. Двайсетъ долара (100 л.) прѣхвърлятъ единъ човѣкъ отъ Италия въ Америка, и още дваайсетъ го връщатъ пакъ у дома му разширенъ, обогатенъ. Най-големата търговия принадлежи на нациитѣ съ най-висше християнско развитие, като на примѣръ, Англия, Германия и Съединенитѣ Щати. Невѣжеството и суевѣрието намаляватъ енергията и печелящата сила. Хората виждатъ това и захвърлятъ и двѣтѣ.

„Погледнете на събудената Япония. Погледнете на борящия се Китай, и на Индия, които се асимилиратъ по народност и религия отъ християнството и образованието. Погледнете на руския мужикъ и на белгийския занаятчия! Нито икони нито крушуми не могатъ да ги усмиратъ. Въ тѣхъ трепти новиятъ, свободниятъ, широкиятъ, по-свѣтлиятъ животъ.

„Тѣй ние гледаме на човѣшкия животъ смущаванъ отъ властолюбие, алчност и всѣкакъвъ видъ страсти, и виждаме само сломени образи отъ сияещия, който е казалъ: Азъ съмъ видѣлината на свѣта“. Ала видѣлината, що виждаме, е дѣйствиелно Негова ведѣлина, и като Той утѣшава човѣшкия родъ, свѣтътъ ще покаже Негова изгледъ и образъ, то естѣ „видѣлината на Божията слава въ лицето на Исуса Христа“. Протестантскитѣ църкви сега сж почти прѣстанали да се борятъ една противъ друга. Задружно дѣйствие измѣства борбата, която сега се прѣвърща въ федерация. Старата борба меж-

ду свободата на свѣстѣта и духовния наставникъ продължава и трѣба да продължава. Не може да има примирие между доминирането на властѣта и свободата на индивиди. Християнската любовъ кара протестанти да говорятъ за римокатолици като „наши братия отъ римска покорностъ“. Тя кара римокатолици да говорятъ за протестанти като „наши отдѣлени братия“. * * *

„Евангелието ще придобие и придобива този свѣтъ! Който изучава Божието слово и провидението може да види това. Ние не вѣрваме, че ще пропадне Неговата вѣстъ. Христосъ работи и придобива чрѣзъ човѣци, Той дохожда въ и чрѣзъ Своята Църква. „Еи, дойди, Господи Исусе. Аминъ“

Цѣни ли се Евангелието?

„На този въпросъ можемъ да отговоримъ и отрицателно и утвърдително. Голѣма частъ отъ човѣчеството нѣма никакво почитание къмъ Божието свето слово. Мнозина въ безумието си отиватъ дори до тамъ, дѣто отричатъ божествения произходъ на священата книга. Богъ и Неговото слово сж осждени. Въ това отношение, свѣтътъ, може би, не е по-лошъ, отколкото е билъ въ прѣдшнитѣ вѣкове. Откакъ е влѣзълъ грѣхътъ въ свѣта, ржката на невѣрството е нанасяла печални удари. Верѣдъ всичкото усърдно и краснорѣчиво проповѣждане на Евангелието, и всичкитѣ самопожртвователни трудове за подигането и окончателното спасение на човѣшкия родъ и чудесния успѣхъ въ разпространението на Евангелието и подобрението на човѣка, удивително голѣмъ процентъ хора никога не обръщатъ внимание на притезанието на религията. Като слънцето, което затвърдѣва кала, Евангелието като че ли закоравѣва сърцата на мнозина. Въ това отношение не може да се отвърди положително, че по-прѣдшнитѣ дни сж били по-добри отъ сегашнитѣ, че славното Евангелие ще се проповѣдва по всякия свѣтъ

на всѣка тварь не може да има съмнѣние за това, ала никога нѣма да дойде врѣмето, когато всички човѣци безъ изключение ще приематъ Христа и Неговата изкупителна любовъ.

Има мнозина усърдни посветени вѣрващи въ сѣдинение съ Църквата, чиято сърца сж изпълнени съ примитивно апостолско благочестие и съ вѣра. Тѣ сж силни въ всѣко добро дѣло. Нѣма трудъ, нѣма пожъртвование за унапрѣждане на царството, което да е много голѣмо за тѣхъ. Да вършатъ волята на своя небесенъ Отецъ е тѣхната храна и тѣхното питие деня и ношя. Проповѣданото слово и тайнствата се прилично цѣнятъ. Това, обаче не може да се каже за Църквата като цѣло. Мнозина въ Сионската свещена ограда не цѣнятъ Евангелието, както трѣба. Безъ да има каква да е спѣнка или прѣпятствие на Божието провидение тѣхното присѣствие на богослужението въ светилишето прилича на ангелско посѣщение — то е много рѣдко; често се забѣлѣзва чудна апатия къмъ религиозни нѣща. Доброто ветхо Евангелие като

че ли е изгубило уханието си за тѣхъ, ала нека има нѣкаква си сензация — нѣщо ново което да съдържа много малко евангелие или и никакъ да го нѣма — и какъ множествата се разтакатъ и въ бурно и тихо врѣме и бързатъ да заематъ по-добро мѣсто.

Учението за грѣха, ветхата повѣсть за кръста, идването Христово, разпятието, възкрѣсението, службата на Светия Духъ, покаянието, оправданието чрѣзъ вѣра, освещението, и естеството и ползата отъ тайнствата не илѣняватъ този разрѣдъ хора. При все това, обаче, ние трѣба да помнимъ думитъ на великия апостолъ на езичниците: „Не се срамувамъ отъ благоувѣствуването Христово, понеже е сила Божия за спасение за всѣкого, който вѣрва“.

„Защото ние прѣдъ Бога сме Христово благоухание за тѣзи, които се спасяватъ, и за тѣзи, които погинуватъ. На еднитъ сме ухание отъ смъртъ за смъртъ, а на другитъ ухание отъ животъ за животъ“. (2 Кор. 15; 16.)

ЗА

СЕМЕЙСТВОТО.

Момиче съ двѣ лица.

„Странно нѣщо чухъ онзи денъ. Една малка дѣвойка имала двѣ лица. Когато е облечена въ най-хубавитѣ си дрехи, когато се очакватъ приятели на чай, или когато излѣзе съ майка си да посѣти нѣкои съседки, тя изглежда тѣй свѣтла и добра, че бихте поискали да я цѣлуните. Ала, знайте ли, когато е при майка си, и не се очакватъ посѣтители, гя никакъ не изглежда да е сжщото момиче. Ако не може да има каквото иска, или да стори тѣкмо, каквото ѝ се иска, то тя се муси и плачи и вика

и никой не би помислилъ да я цѣлуни тогазъ. И тѣй виждате, тази малка дѣвойка има двѣ лица — съ едното тя си служи прѣдъ посѣтители, както си служи съ хубава рокля, а другото тя носи у дома си прѣдъ майка си. Авъ познавамъ сжщо и друга дѣвойка, която има само едно лице, което е всѣкога приятно, и никога по-приятно отколкото когато е у дома си, и майка ѝ иска да бѣде полезна и да ѝ помага. Мисля, едва ли е потребно да ви питамъ, коя отъ тѣзи дѣвойки по обичате — или на коя бихте желали да приличате“. * *

Неговата поръчка.

Едно момченце влѣзло неотдана въ една голѣма бакалница въ гр. Балтиморъ, носяще въ ржката си обявление за бакалницата, изрѣзано изъ единъ вѣстникъ.

„Какво искашъ, момче?“ попиталъ бакалинътъ, като се спрѣлъ за малко отъ бързата си работа.

„Запишете“, казало момчето, четейки изъ обявлението, десетъ пфунта захаръ по петъ сента пфунта, и два калѣпа сапунъ по петъ сента калѣпа“.

„Записахъ ги“, казалъ бакалинътъ, като си дигналъ очитѣ отъ тетрадката.

„Колко прави всичко?“ попитало момченцето.

Човѣкътъ ги събралъ скоро „Два и тридесетъ и шестъ“ извикалъ той. „Бържѣ, момче“.

„И ако ви дамъ петъ долара, колко ще ми повърните?“

„Ти ще получишъ есаздъ два долара и шейсетъ и четири сента*) — дай ми го“, казалъ нетърпеливо бакалинътъ.

„Благодаря — това е моята аритметическа задача за утрѣ, и азъ не можахъ да я рѣша“, казало момчето, като си излизало изъ вратата.

Най-стария градъ на Свѣта

Въ засипания отъ пѣськъ поясъ на Централна Вавилония, оная страна отъ древни развалини, въ една опасна и пуста областъ, защото е отстранена отъ вода и на границата на землището на нѣколко враждебни арабски племена, лежатъ низкитѣ развалини на Басмия. Малцина изслѣдователи сж посѣщавали нѣкога тази мѣстность, и малцината, които сж я посѣщавали, правили сж това съ опасность на живота си. Д-ръ Петерсъ отъ Ню Йоркъ като правелъ разкопки на Нипуръ, открилъ въ Бисмия глинена плоча отъ древня дата. Германски изслѣдователи казали, че развалинитѣ, водели началото си отъ цивилизацията на арабитѣ. Обаче, не само врѣме-

то на развалинитѣ, но и името и историята на древния градъ, отъ който тѣ състоятъ, сж били тайна до скоро.

„На Рождество, 1903 г. ние почнахме своитѣ разкопки въ Бисмия, и резултатътъ бѣше откритието на най-стария храмъ на свѣта. Скоро се появиха стѣнитѣ на кулата; върхътъ се показа и първиятъ надписъ биде откритъ; на повърхността имаше тухла запечатана съ печатъ, на който се чете името Дунгия, 2,750 г. прѣди Христа; Токо отдолу подъ нея имаше друга тухла носеща ямето Ирѣ Гурѣ, 2,800 г. прѣди Христа; малко по-долу се яви името Нарамъ Синѣ, 3,750 г. пр. Хр. и токо отдолу подъ онова равнище се намѣриха голѣмитѣ квадратни камѣне употребявани и въ Саргоново врѣме, 3,800 пр. Хр.; вѣроятно това сж първитѣ семитски царе на Вавилония. Ако и да бѣхме копали само метъръ и половина подъ тухлитѣ на Дунгия, ние бѣхме открили нѣколко пластове простиращи се отъ периода 3,800 г. до 2,750 г. пр. Хр.; или повече отъ хиляда години, и още единадесетъ метра отъ поранни развалини лежаха подъ насъ. Ние копахме по-надолу; неизвѣстни типове тухли се показаха, и два и половина метра отъ повърхността ние налѣтѣхме на широка платформа направена отъ особени тухли, които сж съставлявали строителния материалъ въ 4500 г. пр. Хр.“ —

Д-ръ Е. И. Банксъ.

Истинно момче.

Р. Бърдетъ казва: „Колко се довъряватъ хората на истинното момче! Ние никога не се грижимъ за него, когато не е при насъ: Никога не казваме, Кадѣ ли е сега? Какво ли прави; защо не си дохожда у дома? Ще се научимъ всичко за него. Нѣма нужда да го викаме, гдѣ отива и колко врѣме ще се бави, когато излиза. Нѣма нужда да го викаме и да го караме тържествено да общава това и онова. Когато каже: „Да щж“, или „Не не щж“, само веднѣжъ, това е достатъчно.

*) Доларътъ е 5 лева; центътъ — 5 стот.

БОЖИЕТО ДѢЛО

ВЪ РАЗНИ СТРАНИ.

Отчетътъ на Епископъ Башфордъ за работата му въ Китай.

„На 8-й миналий м. май (н. с.) Епископъ Башфордъ чель прѣдъ Генералната Конференция рапорта си по своята работа въ Китай. Даваме тукъ по-интереснитѣ части отъ този рапортъ:

„Азъ съмъ пропхтувалъ прѣзъ четиригодието двадесетъ хиледи мили (34,000 километра) въ Китай, съ параходи, кола, столове и пѣшкомъ.

„Увеличението на всячкото наше черковно членство прѣзъ четиригодието е тридесетъ и осемъ на сто и сега възлиза на тридесетъ хиледи.

„Увеличението на черковнитѣ членове е четиридесетъ и четири на сто. Мнозина отъ нашитѣ миссионери вѣрватъ, че ние бихме могли да удвоимъ нашето членство, ако да имамхе работници, които да се грижатъ за хората, които чакатъ да бждатъ крѣстени. Деветстотинъ миссионери прѣдставляващи всѣка провинция въ Китай единодушно се изказаха, какво църквата никога не е имала такъвъ добъръ случай въ Китай, както сега.

„Въ 1903 г. издаде се указъ, който гласѣше, че слѣдъ десетъ години всички назначения на служба ще се даватъ на онѣзи, които иматъ западно-европейско образование. Мнозина вѣрваха, че това е просто залъгалка, понеже се отлагало десетъ години, ала издаденъ е и допълнителенъ указъ, съ който се обявява, че първия указъ ще почне да се прилага. Япония никога не е изпращала повече отъ 2000 студенти въ странство въ една година, ала Китай е изпратилъ 15,000

въ Япония и 1000 въ Америка въ една година. Трактатното Дружество на Централенъ Китай издаде единъ и половина милионъ екземпляра брошури или части отъ Библията. Една издателска фирма продава книги за единъ милионъ долара (5 милиона лева) и пакъ не може да удовлетвори нуждата на четящата публика.

„Азъ очаквамъ да живѣя и видя Американскитѣ кръчми затворени. Сжщо очаквамъ да видя и търговията съ опиумъ (афионъ) пропадена отъ Китай. Прѣди три години Чунгъ Кингската префектура съ едно население отъ между два и три милиона имаше една трета отъ земята си прѣдадена на правене опиумъ. Миналий януарей ние прѣкарахме два деня въ пхтуване изъ сжщата префектура и ни единъ отъ насъ не видѣ да се прави нигдѣ опиумъ.

„Всѣко семейство въ едно село, което ни прѣдложи езическия си храмъ за училище, е пригхрнало християнството. На островъ Хайтангъ сега ни се прѣдлагатъ четири-петъ други храмове, които ние ще отворимъ като църкви, щомъ добиемъ хиляди долара (5000 лева) за потрѣбнитѣ репарации. Делегатитѣ на тази конференция ме увѣрватъ, че въ двайсетъ години само на този островъ ще имаме двадесетъ хиледи черковни членове.

„Ученицитѣ въ едно наше училище се молили за религиозно сжживление, и намѣрили ученицитѣ езичници не трогнати. Внезапно тѣ почнали да признаватъ, че тѣ сами не били напълно прѣдадени на

Бога, и почнали да се общаватъ, че нѣма да приематъ правителствени постове, на които жалованието било петъ-шестъ пкти по-голъмо отъ онова, що давали мисионеритѣ, и 152 сж записали доброволци за мисионерското дѣло.

„Гладътъ бѣше тъй усиленъ въ Китаѣ, че гладуващитѣ ѣли коритѣ на дърветата, догдѣто можли да ги стигнатъ. Тѣ търгали трѣвата и ѣли коренитѣ. Тѣ размѣсвали дисти отъ картофи, съ глина и малко жито за да се избавятъ отъ мжкитѣ на глада. Въ едно село комисията за гладуващитѣ приела да се грижи за двѣста дѣца, които се прѣдставятъ.

Хиляда майки донесли бебетата си и осемстотинѣ били върнати. За този фактъ азъ телеграфирахъ на Америка, и единъ социаленъ клубъ въ Филадельфия, като прочелъ телеграмата събралъ хил. долара (5000 л.) въ нѣколко минути за *бебетата*. Страданиято тамъ е било ужасно, и изъ се боехъ, да не би голѣмитѣ искания на тази нужда, що се прѣдставиха на църквата въ Америка да побъркатъ на нашитѣ колекции.

„Епископитѣ, като признаха физически трудното ма положение, прѣдвядиха конференция за мене въ Америка. Азъ бѣхъ увѣренъ, обаче, че въпрѣки недостатъчнитѣ волни помощи, Богъ щѣше нѣкакъ си да се погрижи за резултатѣ. Човѣкътъ, който склони да ми даде 100,000 долари (500,000 лева) за Китай, съ условие да съберемъ 400,000 долара (2,00,000 лева) вънъ отъ оная сума, е билъ принуденъ да банкрутира отъ паниката. Въпрѣки този фактъ, до сега има общани 475,000 долара (2,375,000 л.) и врѣмето изгича на 31 Май (н. с.)

„Богъ въздигна Джонъ Уесли и неговото учение за експериментална религия за такива врѣмена като тѣзи, и мисионеритѣ отъ всички деноминации сега проповѣдватъ такъво Евангелие.

Громки били аплодисментитѣ при свършване раборта на Епископъ Башфордъ. Единъ отъ делегатитѣ почналъ да пѣе за английски свещената пѣсень. „Отъ всичкитѣ Гринландийски, студени планини“ и другатѣ я подели и я изпѣли тържествено“.

Извлечение изъ отчета на Епископъ Олдамъ за Малайзия.

„Побѣдата на японцитѣ е повлияла на всичкитѣ източни народи. „Западъ сега уважава Изтокъ“. Изтокъ признава че, Западъ има факти и религия, които само могатъ да го подигнатъ.

„Национално Мисионерско Дружество се е организирано отъ туземнитѣ църкви въ Индия да помогне да бѣдагъ досегнати стотѣ милиона народъ въ Индия, които не сж били още досегнати отъ Евангелието“.

„Съживителни огньове сж горѣли на нашитѣ олтари, и съживителниятъ духъ е възбуждалъ нашитѣ пастири и влѣзълъ въ нашитѣ училища и колегии. Четири стотинѣ студенти доброволци (за мисионерското дѣло) има въ нашитѣ училища.

„Петъ стотинѣ и двацетъ и три души

сж били кръстени при изповѣдане на своята вѣра въ Христа въ врѣме на юбилея.

„Слѣдъ петгодишна работа въ Индия, Епископъ Тобърнъ радостно рапортиралъ християнска мисия въ Индия съ триста члена. Ние сега можемъ да рапортираме черковно членство отъ 217,490, или печалба прѣзъ четирегодието нѣщо повече отъ четиредесетъ и деветъ на сто. Записаното число присѣтствуващи въ Недѣлнитѣ училища въ Южна Азия е 360,000. Отъ това число не по малко отъ 160,000, или четиредесетъ и седемъ на сто, сж въ Методистки училища.

„Въ Малайзия повече отъ четири хиляди момчета и момичета сж въ нашитѣ училища, гдѣто имъ се прѣподава и хри-

стианска религия, както и обикновенитѣ прѣдмети. Мажитѣ училища сж почти всецѣло самонадържателни.

„Писбургскитѣ Конференциаленъ Ешпортеки Съюзъ е основалъ нова мисия въ островъ Ява. Тридесетъ милисна население живѣе въ този островъ, който е малко по-голямъ отъ щата Охайо.

Повече отъ двадесетъ на сто отъ всичкитѣ правителствени служби въ Филипинскитѣ Острови сж заети отъ туземци. Сега

имаме двадесетъ и седемъ хиляди и осемъ стотинъ пълни членове и членове подъ изпитъ, увеличение около тридесетъ и петъ на сто прѣзъ миналитѣ четири години. Хубавата нова Централна Църква, която събира четирнайсетъ хиляди души, е била осветена на послѣдния денъ на послѣдната годишна конференция. Стойността на черковнитѣ имущества въ Филипинскитѣ Острови се е увеличила почти тройно прѣзъ послѣднитѣ четири години.

Отчетъ на Епископъ Бжртъ за работата му въ Европа прѣзъ послѣднитѣ четири години.

„Методизмътъ се простира отъ Черно Море на Истокъ до Ламаншъ на Западъ, и отъ Сѣверния полюсъ до Сицилия. Ние имаме въ Европа десетъ годишни мисийски конференции, 498 ржкоположени свещенослужители, едно увеличение съ 44 прѣзъ четригодието; 66,572 черковни членове, увеличение съ 6,254. Недѣлно училищни ученици и учители 85,448, увеличение съ 5,770. Имаме сжщо 490 диаконки въ свръзка съ европейския методизмъ. Има въ всичкитѣ тѣзи страни издателски домове, болници, разни учебни заведения и черковни имущества, що се оценяватъ на 22,500,000 лева.

„Прѣзъ четригодието ние сме построили 60 нови черковни здания, 28 нови пастирски домове и 4 други нови здания, които всички струватъ 4,450,925 лева.

„Прѣзъ миналата 1907 година, волнитѣ помощи за Мисионерското Дружество възлѣзоха на 65,055 лева и за самоиздържане 1,240,150 лева освѣтъ тѣзи има специални подаяния за работата въ Индия, Китай и Африка, които възлизатъ на по-вече отъ 25,000 л. годишно. Въ всичкитѣ конференции се е показалъ живъ интересъ въ мисионерското дѣло. Волни помощи за всички цѣли прѣзъ четиритѣ години възлизатъ на 7,461,995 лева, което навѣрно е знакъ на сила и растене на туземната работа.

„За методиститѣ ето що казва берлинскитѣ професоръ Харнакъ: „Никой другъ типъ вѣрващи не ме е интересувалъ по-вече отъ методиститѣ. Ако право чета черковната история, тази деноминация е най-богата въ експериментална религия, най-дѣятелна въ християнска работа, най-плодотворна въ резултати отъ всички отъ реформацията насамъ“.

„За сега имаме 2689 черковни членове въ Италия, чиста печалба отъ 963 души. Имаме сжщо и имущества, които струватъ 2,325,000 лева. Богъ ни е посочилъ широко отворена врата за евангелизиране на италианцитѣ и въ Италия и въ Америка.

Почти всички, които отиватъ въ България и видятъ този край, както си е, и лично забѣлжватъ, що вършимъ ние тамъ, се завръшатъ, въпрѣки всички критики на миналото, съ ентисуизмъ за нашата мисия въ България. Има нѣщо въ тази страна, що занлѣнява симпатия, възбужда ентисуизмъ и разпалва надѣжда. Ние сме направили петъ посѣщения на България, и не виждаме причина, защо да не успѣе тамъ нашата мисия. Слава Богу тамъ ние успѣваме.

Прѣди нѣколко години единъ екземпляръ отъ „Christliche Apologete“ (нѣмски методистки вѣстникъ издаванъ въ Синсинати, Америка), попадналъ въ ржцѣтѣ

на единъ учителъ въ Вербасъ, Унгария. Той се абонираше, на този вѣстникъ, образуваше кружокъ за прочитъ, и всѣка седмица прочиташе части отъ този вѣстникъ на пригледатъ и събѣдятъ си. Въ единъ екземпляръ той намѣрилъ адреса на нашия пастиръ въ Виена, писалъ му и го помолилъ да дойде да имъ проповѣдва. Резултатътъ отъ това проповѣждане се показаше въ благодатно духовно съживяване. Сега тамъ имаме единъ черковенъ окръгъ подъ управлението на единъ прѣдседателствуващъ презвитеръ съ 12 мѣста за проповѣждане на евангелието.

„Австрия е още трудно поле, ала врати се и тамъ отварятъ. Прѣзъ минатитѣ години по-вече отъ 500,000 сж напуснали папството подъ вика: „Los von Rom“ (да се освободимъ отъ Римъ).

„Въ Швейцария имаме почти 10,000 черковни членове, и по-вече отъ 22,000 Недѣлно-училищни ученици и учители. Въ Германия днесъ имаме черковно членство отъ 24,000 и едно способно тѣло отъ 170 пастири- проповѣдници, които могатъ да издържатъ сравнение съ кои да било други пастири въ църквата. Прѣзъ миналитѣ послѣдни четири години нашитѣ люде въ Германия сж събрали почти 3,000,000 лева за поддържане на работата. Нашата мисия, обаче, не е още завършена и по свѣтли дни ни очакватъ въ близкото бъдаще.

„На 23 май, 1907 г. ние организахме въ Женева нашата Методистка Мисия за Франция. Ние сме могли да почнемъ работата въ петъ центра, именно въ градоветѣ: Гренобълъ, Шамбери, Лионъ, Авиньонъ и Марсилия. Ние вече успѣваме добръ въ три отъ горнитѣ мѣста. Въ Шамбери и Лионъ ние държимъ богослужение въ прѣдишни римокатолически черкви.

„Сега работимъ и въ Русия. Въ тази широка империя ние влѣзохме прѣзъ Финландия и Германия, водени отъ Божието провидение. Редовни религиозни служби бидоха почнати въ Петербургъ на 3 ноември, 1907 г. съ проповѣди на

руски, фински и шведски. Въ руската империя има около 150,000,000 жители. Отъ тѣхъ 90 милиона сж руси, 15 милиона мохомедани, 9 милиона поляци, 5 милиона евреи, 3 милиона фани, 2 милиона германци и 1 милионъ шведи. Останалитѣ сж се раздѣлятъ между 30-тѣ други народности, много отъ тѣхъ полуазиятци по характеръ. Има дълбоко убѣждение между много европейци, че идещото велико религиозно събуждане на европейския материкъ ще стане въ Русия, и навѣрно нѣма друга църква по добръ приспособена да води въ това велико дѣло и да събира богатитѣ жетви отъ Методистката Епископална Църква. Има хиляди и хиляди руси, които прѣзъ послѣднитѣ години сж чели Божието слово и сж дошли да иматъ лична религиозна опитност. Вратата е широко отворена и призиването спѣшно.

* * *

„Ключътъ на положението въ Европа е въ нашитѣ богословни училища. Въпиеща нужда има отъ добръ образовани посвѣтени мъже. Младежи се обръщатъ къмъ Христа и мнозина желаятъ да се подготвятъ за свещенослужителството, ала ние не притѣжаваме още потрѣбнитѣ училища.

„Ние трѣбва да спасимъ Европа и Америка, ако искаме да спасимъ езическия свѣтъ, а езическия свѣтъ трѣбва да спасимъ, ако искаме да спасимъ себе си.

Колко пжти съмъ казвалъ на себе си: Господи, кой е достоенъ за това? Поветата сж широки, проблематѣ много и твърдѣ трудни: Методизмътъ ще има велико бъдаще въ Европа, ако сме мъдри, посветени и смѣли. Има побѣда по всичкитѣ линии.“

„Приятно ни е да извѣстимъ, че Епископъ Бартъ е назначенъ за идущитѣ четири години въ Европа съ мѣстожителство Цюрихъ, Швейцария.“

Християнска опитностъ като основа за признателностъ.

Псалмопѣвецътъ казва: „Ще благославямъ Господа на всѣко врѣме“. Признателността много спомага за развитието на характера. Тя придава особена еластичност на душевното разположение; дава послѣдователност и сила на прави усѣщания; поощрава и поддържа чувство на Божието присѣствие. Благодарността прѣдполага Божието присѣствие, а този мотивъ укрѣпва великитѣ морални и духовни способности и възбужда най добритѣ чувства въ насъ. Най-голѣмата причина за благодарностъ произлиза отъ благодарѣтия на лично прощение. Духовното състояние на душата стои на първо мѣсто. „Потѣрихъ Господа и Той ме послуша“ открива най-голѣма причина за благодарностъ и признателностъ. Християнската опитностъ се ражда въ дълбинитѣ на душата. Тя е движение въ усѣщанията прѣди да се прѣвърне въ умствено понятие и да се формулира съ думи. „Огъ всичкитѣ ми страхове ме избави“ отъ чувствата на срама, ала онѣзи дълбоки морални потресения се чувствуватъ прѣди да възприематъ формата на думи. Павелъ поставя сжщата истина въ друга форма. „Самъ Духътъ свидѣтелствува съ нашия духъ“. Това е издѣйствувано отъ Божия Духъ промѣна. Само Господъ е говорилъ за дълбока, тайнствена духовна промѣна, що Той е символизирайлъ съ раждане. Опитността на псалмопѣвеца, когато е билъ избавенъ, отъ всичкитѣ си страхове“, и „лицето му свѣтнало“, чувството на срама изчезнало, „избавилъ го Господъ отъ всичкитѣ му страхове“, и Павловата опитностъ, когато свидѣтелствувалъ Божиятъ Духъ, че той билъ усиновено чадо Божие, сж основно сжщитѣ. Символитѣ, формулитѣ, интелектуалнитѣ изрази сж различни, ала първоначалната опитностъ въ подусѣщанията и въ духовното чувство е сжщата. „Ангелъ Господенъ се опѣлчава около онѣзи, които Му се боятъ и

ги избавя. О вкусете и виждте, че е благъ Господъ“. Това е опитността на псалмопѣвеца. Павелъ казва: „Не сме приели духъ на рабство пакъ на страхъ, ала приели сме духъ на усиновение, чрѣзъ койго викаме: Авва, Огче“. Когато дойдемъ да сравнимъ тѣзи опитности, намираме ги първоначално една и сжщи. И двамата сж усѣщали чувството на мораленъ страхъ, и двамата сж усѣщали чувството на божествено избавление, и двамата сж усѣщали чувство на признателностъ къмъ Бога.

Съ това нравствено потресение, чувството на срамъ и смущение и осжждане, като си остава сжщото, всѣка признателностъ се разваля отъ страхъ и може да има само повърхностно и врѣменно значение. Признателностъ къмъ Бога трѣба да прѣдполага дълбоко чувство на примирение съ Бога. „О вкусете и виждте, че е благъ Господъ“. „Ангелъ Господенъ се опѣлчава“, „Самъ Той Духъ свидѣтелствува“. „Послуша ме и отъ всичкитѣ страхове ме избави. „Приели сте духъ на усиновение“. Духътъ на Ветхия и Новия Заветъ е единъ. Ако Мелхиседекъ е билъ оригиналенъ свещеникъ прѣдставляващъ всеобщото човѣшко естество, то заключението е, че въ сжщностъ, отвждѣ границата на интелектуалното тълкувание, въ дълбинитѣ на гладуването и жадуването за правда, всички религиозни усѣщания биватъ хомогении (еднородни). Всѣка религия е християнство по сжщина, тъй въ началния си потикъ; както и въ началното духовно чувство или опитностъ. По този първоначаленъ начинъ Духътъ избличава свѣта за грѣхъ, за правда и за сждъ.

Христовото евангелие прѣдвижда една система развитие за тѣзи първоначални опитности въ животъ на вѣра, явяватъ се правила за поведение, изниква система на здраво, духовно поклонение, организирани биватъ методи за разпространение

на истината, ала всички произхождат отъ единъ радикаленъ принципъ на божествената *иманентностъ* (прѣбивание) въ каещата се душа. Този възгледъ не пречи на изкупителната служба Христова, но я прави всеобща. Не е право да се твърди, че подобенъ възгледъ за корена на християнската система включва много, като мохамеданството, будизма и всички други религии. Тѣзи и всички религиозни системи, ако включаватъ въ инициалната (началната) коренна идея чувството на

грѣха и желание лично да познаятъ Бога, до толкова сж християнски. Христосъ е признавалъ валидността на естествената религия. Евангелието е единичното законно и безпогрѣшно тълкуване на първоначалнитѣ и елементни движения на душата прѣдъ страшната ѝ проблема. Повръщаме се пакъ да кажемъ, какво християнската опитностъ е единичната пълна и вѣчна причина за признателностъ. „О вкусете и виждте, че е благъ Господъ; блаженъ, който уповава на Него“.

По въпроса за тѣй наречената „светица Кортеза“.

Нѣкои отъ столичнитѣ вѣстници немалко писаха за обиколкитѣ, проповѣдитѣ и чудесата на наричаната отъ народа „светица Кортеза“, ала и до сега висшето православно духовенство не се е изказало опрѣдѣлено за тази „анормална“, както я нарѣче Пловдивскиятъ митрополитъ. Отъ всичко що сж открили вѣстниците за тази жена, очевидно изпъква едно нѣщо, и то е, че тя колкото искрена и да е, не е достойна да бжде религиозна наставница на народа. Дори и да имаше поне сръдно образование, пакъ не щѣше да бжде способна за великата работа, що е поела, върху си да просвещава простолудieto въ християнскитѣ истини и да ги води въ пхтя на живота, защото за тази работа се изисква и *духовна просвѣта*, която се дава свие, и отъ която Кортеза е лишена. Ясновидството и спиритизмътъ не могатъ да зематъ мѣстото на това *кръщение съ огнь*, що трѣба да има всѣки проповѣдникъ на Божието слово, и безъ което никой не може да стане всенароденъ религиозенъ наставникъ. Появяването, обаче, на такива „анормални“ ясновидци като Кортеза би трѣбало да стрестне най-първо православно духовенство и послѣ всѣко друго християнско духовенство въ нашето отечество. То като че ли е гласъ Божий къмъ духовенството,

който вика: „събудете се, посветете се всецѣло на дѣлото, на което изповѣдвате да сте призвани, и давайте духовна храна на народа, който е изнемощѣлъ духовно“. Дано не остане този гласъ като гласъ на едногo който вика въ пустинята. Нека се помни, че не може никой да прѣдаде на друго то ва, що самъ той не притѣжава. Не може успѣшно да проповѣдва покаяние и вѣра този, който не се е каелъ отъ грѣховетѣ си и не е упражнявалъ вѣра въ Господа Исуса. Нека кажемъ по-ясно религиозното събуждане трѣба да почне отъ самото духовенство. То трѣбва да прѣдаде себе си всецѣло на Господа Исуса; то трѣбва да чака единодушно съ молитва, додѣто бжде кръстено съ Светия Духъ, както бѣха кръстени апостолитѣ въ деня на Петдесетницата. Тогазъ да излѣзе съ силата на Духа и да проповѣдва спасение чрѣзъ вѣра въ Христа. Сърцата на мнозина ще дохождатъ въ умиление подъ такива проповѣди и стотини и хиляди съ сърдечно съкрушение ще изповѣдватъ грѣховетѣ си и ще се обръщатъ къмъ Господа. Първата Петдесетница, която роди християнската църква, не е била назначена да остане въ единъ видъ уединение; тя се е повтаряла и се повтаря и сега не само въ Християнски, но и въ езически страни като Индия,

Япония, Китай и Кореа. Нека почне такава петдесетично религиозно събуждане и у насъ, и народътъ не ще бѣде готовъ

да слѣдва такива „анормални“ наставници, но ще бѣде способенъ да различава, слушайки само истинни Божии люде.

Рѣчь на прѣдсѣдатель Розвелта държана на делегатитѣ на Генералната Конференция на Методистката Епископална Църква,

на 16-й миналий м. май, т. г., по случай посѣщението имъ на Американския Университетъ въ Вашингтонъ *).

Работата въ сегашно врѣме.

„Вашата работа въ сегашно врѣме е тъй велика, и дори по-велика отколкото е била прѣзъ миналото; защото нуждата и случаятъ за служба се разширяватъ споредъ както се разширява и полето на националнитѣ интереси. Не е истина въ тази страна**), че бѣднитѣ сж станали по-бѣдни. И сѣдбата за която говоримъ, ще намѣри онѣзи, които изказватъ много неистини по това. Понѣкога азъ чувствувамъ като че ли съмъ методистки мирянинъ проповѣдникъ. Ала истина е, че въ много мѣста, особено въ нашитѣ голѣми градове богатитѣ сж станали толкова по-богати, че сж разширили пропастта между човѣка съ много голѣми сръдства и човѣка, който си изкарва хлѣба съ всѣкидневна работа; и онѣзи, които съ искреностъ и дълбоко убѣждение се съединяватъ съ цѣлъ взаимно да си помагатъ, както вие сте се съединили — не само съ цѣлъ да простре човѣкъ ржката си и да помогне на други, ала съ цѣлъ всѣки да простре ржката си на помощъ, и да хване прострѣлата нему на помощъ отъ брата му ржка. Които отъ васъ правятъ това, тѣ могатъ да сторятъ най-много за да не допуснатъ да става пропастта прѣ-много широка. Съединете се въ единъ човѣкъ за да сторите нѣщо, което е отъ общъ интересъ и за двамата ви, и вие ще намерате, че нѣма да има нѣкога голѣма

пропастъ между него и васъ. Не е ли това здравъ разумъ?

„Истинската религия, чрѣзъ черковни организации, чрѣзъ филантропични организации, въ всѣко поле на добротворство, може да се изявява тъй ефикасно въ прѣтрупания и сложенъ днешенъ животъ както се е нѣкога изявявалъ въ миналитѣ пионерски дни; и човѣшки души се нуждаятъ отъ видѣлиня сега, и слѣпо се стремятъ къмъ нея, както сж се нуждаели и стремили къмъ нея въ изчезналото минало! Слава на миналото! Ала третирайте миналото като подбуда да вършите добра работа и въ сегашно врѣме. Недѣйте се ограничава съ това, тъй да се гордейте съ миналото, че да забравите да вършите подобна работа и днесъ. Ваша задача е да вършите Господнята работа на чифлика, на мината, на кантората и на фабриката, на желѣзнопътнитѣ арсенали и при горещитѣ пещи, както е било задачата на вашитѣ духовни бащи да се подвизаватъ, за душитѣ на мъжетѣ, и женитѣ, които сж живѣли въ пуститѣ и рѣдконаселени краища.

Довѣрие на бѣдащето.

„Никоя нация на свѣта нѣма по-голѣмо право отъ нашата да гледа съ гордо довѣрие на бѣдащето. Никадѣ другадѣ демократическото управление, управлението на народа за народа, управление основано на принципа да бѣде третиранъ всѣки човѣкъ на основание на

*) Даване само нѣколко извадки изъ тази рѣчь Б. Р.

**) Съединенитѣ Щати на Америка Б. Р.

вроденото му достоинство като човѣкъ, не е билъ подвъргнатъ на такъвъ широкъ изпитъ, както у насъ; и изобщо опитътъ е билъ по сполучливъ отколкото дѣ да било другадѣ. Изобщо, мисля, може да се каже, че сме станали по-добри а не по-лоши; защото, ако има много зло, немалко изобилва и доброто, и ако расте злото, то дори и въ по-голъма мѣра расте чувството на правото, прѣд което грѣбва евентуално да отстъпи злото. Знакъ на слабостъ би било да е човѣкъ слабо-душенъ и да се отчайва за бъдещето на нашата нация. И Методастката църква не би била Методистката църква, ако показеше слабостъ или малодушие въ това отношение! Далновидни мъже, които сж и храбри и хладнокрѣвни, ако и за минута да не отричатъ и признаватъ многото злини около насъ, се пакъ иматъ пълна увѣреностъ, че въ борбата ще надвиемъ и нѣма да изгубимъ, че новото столѣтие ще види великъ триумфъ за нашия народъ.

„Ала най-вѣрниятъ начинъ, за докарване на този триумфъ е, незагубвайки надѣжда и вѣра въ нашия прогресъ, да се не заслѣпяваме по отношение злото въ сложната игра на многото сили дѣйстващи задружно и една противъ друга въ съзидането на нашия социаленъ строй. Има повече добро отъ зло; ала има много зло, и намъ надлежи да се боримъ противъ това зло. Има много нѣща, що клонятъ къмъ зло, както има и много, що клонятъ къмъ добро; и онзи човѣкъ е истински патриотъ, който не губейки вѣра въ доброто, струва всичко, що може, да се бори противъ злото, да го смаже, дѣто е възможно, и ако това не е възможно, то поне да се намали пакостта, що то прави. Благоденствие като нашето, колкото и да е като материална база на национално величие неизбѣжно, клони къмъ бѣзмѣрно въздигане на просто материалната страна на националния характеръ; и ние трѣба главно да разчитаме на такива мъже и жени като тѣзи, на които говоря, за съзидане на духов-

ния животъ, безъ който материалниятъ животъ въ края на краищата не струва нищо.

„Не искамъ криво да ме разбирате. Материаленъ успѣхъ е добро нѣщо. Недѣйте ме разбира, като че искамъ да кажа на единъ човѣкъ или на една нация да прѣзира материалния успѣхъ. Вие очаквате синъ Ви да бжде самостоятеленъ — да нѣма нужда други да му помагатъ да поддържа себе си, жената си и дѣцата си, и надѣвамъ се да има много дѣца. Ако вие не искате той да се задоволява само съ грижени за тѣлото си. Нека се грижи за тѣлото си, ала помнете, че това нищо не струва, ако не се грижи и за душата си. И както е съ единъ човѣкъ, така е и съ една нация.

Споредъ както едно поколение иде слѣдъ друго измѣняватъ се и проблемитъ въ външния си видъ; стари нужди изчезватъ; ала истина остава както всекога, какво въ послѣдния анализъ национално величие, национална добродѣтелна, националенъ успѣхъ зависятъ отъ характера на индивидуалния мъжъ и на индивидуалната жена. Нищо не може да земе мѣстото на този индивидуаленъ характеръ. Нуждаемъ се отъ добри закони; тѣзи добри закони трѣба честно и неустрашимо да се изпълняватъ; нуждаемъ се отъ богатство; нуждаемъ се отъ наука и искусство и отъ всички дѣятелности произходящи отъ способенъ умъ и искусна ръка. Ала най-вече се нуждаемъ отъ естественитъ качества, които събрани ведно правятъ добръ мъжъ и добра жена; най-много се нуждаемъ отъ онзи хубавъ семеенъ животъ, липсата на който прави всеко привидно материално благоденствие да изглежда като лѣскава залъгалка.

Срѣдниятъ човѣкъ.

„Ако срѣдниятъ човѣкъ е храбъръ и трудолюбивъ и съ чистъ животъ — той трѣба да е такъвъ; трѣбва да е храбъръ, страхливиятъ човѣкъ не струва; трѣбва да прѣтѣжава здравъ разумъ; трѣбва да

е готовъ усилено да работи и да бжде съ чисти мисли и чистъ животъ — ако е човѣкъ отъ този типъ; ако срѣдната жена има качества, които я правятъ добра съпруга и добра майка, ако и мъжътъ и жената иматъ себеуважение, и ако тѣ разбиратъ, че най-доброто нѣщо въ живота е случаятъ да услужватъ на други; ако това е истина за срѣдния мъжъ и за срѣдната жена, нѣма нужда да се тревожимъ за бѣдащето на нашата нация. То е сигурно. Ала мъже и жени, не можемъ да поддържаме доброто въ мъжа и жената безъ да осждаме злото.

Не искаме да бждемъ много строги къмъ грѣшника. Ала нѣма нужда да щадимъ грѣха; и по нѣкога въ свръзка съ това вие трѣба да осждите и провинилия се въ грѣхъ. Трѣбва да осждимъ онзи мъжъ, който е или бруталенъ и пороченъ или слабъ и страхливъ; този, който не изпълнява дълга си къмъ публиката, който е лошъ съсѣдъ, лѣнивеецъ. Нека не мами лѣнивеецътъ душата си съ това, че ужъ никому не е сторилъ зло. Ако никого не ползува, той заправяюва земята. Трѣбва да осждимъ и онзи мъжъ, който не изпълнява дълга си къмъ публиката, който е лошъ съсѣдъ, лѣнивеецъ, несмисленъ и егоистиченъ съпругъ, небрѣжливъ баща.

Една дума и за онзи мъжъ, чиято доброта се ограничава въ работи вѣнъ отъ дома му. Нека помни, че бидейки егоистъ, несмисленъ, вискателенъ въ дома си, той може да причини много по-големо окаяние отколкото е доброто, що струва вѣнъ отъ дома си. Толкова за мъжа. Подобрявъ подготовенъ съмъ нему да проповѣдвамъ отколкото на жената. Ала сѣщо за осждане е и жената, която, било отъ сграхливостъ или студенина, отъ егоистична обичъ къмъ охолень животъ или отъ липса на всѣко истинско присъще на жената качество, отказва да извърши прилично своитѣ велики и всежществени длѣжности като съпруга и майка. На добъръ мъжъ се удивляваме, ала на добра жена още по-вече.

Срѣдната жена.

Азъ вѣрвамъ въ бѣдащето на нашата нация, защото мисля, че срѣдниятъ мъжъ е доста добъръ човѣкъ. Ала мисля, че съпругата му е още по-добъръ човѣкъ. Ала въ врѣме на война тя не е; нѣма да кажа, че е. Всѣка честъ на онзи мъжъ, който напълно си изпълни дълга въ врѣме на миръ; всѣка честъ и на онзи, който напълно си изпълни дълга въ врѣме на война. — Ала има едно лице, което поставямъ по-горѣ отъ войника, и това е майката, която напълно си е изпълнила дълга. Защото всѣки мъжъ, достоенъ за това име, трѣбва да признае, какво болкитѣ на раждането правятъ всички мъже длѣжници на всички жени. Никое човѣшко сѣщество не може да има онова право на уважение, що има майката, която е напълно изпълнила своя дългъ. Ней се дължи това, дѣто нацията върви напредъ — дѣто расте и не отпада; тъй че и по качество и количество гражданството на една нация да се увеличава, а не да се намалява. Мѣрата на нашата вѣра въ и на нашето уважение къмъ добрия мъжъ и добрата жена трѣба да е мѣрата на нашето осждане на мъжа и жената, които било отъ порочностъ или егоизъмъ или отъ безумие не успѣватъ да изпълнятъ своя дългъ въ своята специална сфера. Смѣлостъ, безкористие, здравъ разумъ, прѣданность на висши идеали прилична грижа за духовни нѣща — което ни най-малко не значи, че не трѣба да има прилична грижа и за тѣлесни нужди — тѣзи нѣща имаме най-големъ нужда да видимъ въ нашия народъ“.

ГОДИШНАТА КОНФЕРЕНЦИЯ

на Методистката Мисия, Сѣдерна България, ще се държи въ Ловечъ, на 28 идущий августъ. Ако се измѣни врѣмето, ще извѣстимъ на врѣме за това.

ЗА ЕПВОРТСКИТЕ

ДРУЖИНИ.

Нѣщо за Епвортската дружина въ с. Войводово.

На 15 км. отъ Рахово по шосето, което води за Вратца, на една равнина е разположено селото Войводово. То не е много старо село, може би само отъ 7—8 години, но то е по-модерно отъ много наши села, както по плана си, така и по християнския животъ, що живѣятъ неговитѣ селяни. Казвамъ селяни, не, тѣ сж по-вече граждани отъ мнозина граждани, които живѣятъ въ града. А навѣрно много малко вий сте чули за Епвортската дружина въ това село. Тя е още много млада: прѣзъ миналия септемврий братъ Рохачекъ, пастъртъ, я е основалъ, но тя развива такава дѣятелность, и нейнитѣ 32 члена сж така усърдни че тя, може би, надминава много стари и градски дружини.

Прѣзъ Великденъ, тази година, азъ имахъ случая да посѣтя Войводово и отъ нашия добъръ приятель г. Рахачекъ да чуя нѣщо за Епвортската Дружина. Дружината развива по-жива дѣятелность главно зимно врѣме, когато полската работа е прѣкъсната и когато членоветѣ сж по-свободни.

Прѣзъ зимата дружината начело съ г. Рохачекъ е посѣтила околнитѣ села: Осгровъ, Крушовица, Бутъвецъ, Салановецъ, Юрдановъ чефликъ, Салова, които отстоятъ на 1, 2 и 3 часа отъ Войводово. Въ тия села сж се пѣяли духовни пѣсни, кратки проповѣди и разговори сж се държали и едно значително число брошури сж биле раздадени. Прѣзъ зимата сж се държали двѣ музикално-литературни вечеринки, които сж биле много добръ посѣтени и добръ използувани въ финансово отношение. Казваме музикални вечеринки, та кой не знае, че чехитѣ сж

най-добритѣ мизиканти? Подъ ръководството на г. Рохачекъ Войводово се гордѣе съ хоръ, който би билъ гордостъ на всѣка наша градска църква. Прѣзъ зимата почти всѣка вечеръ дружината е имала спѣвки, на които сж се заучвали български (свещенни и въздържателни) чехски и словенски пѣсни на 4 гласа. Прѣзъ пролѣтътъ и лѣтото, когато работата на пелето е по усилена дружината се събира само въ понеделникъ и петѣкъ на пѣние. Въ сжбота вечеръ дружината държи своето молитвено събрание а въ срѣда вечеръ — библейско, когато членоветѣ изучаватъ словото Божие.

Нѣщо за финансовата частъ. Въ това отношение дружината е излѣзла доста практична, тъй като всѣкой членъ и членка биха по-мжчно внасяли своята помощ въ пари и което би било по-нишожно, те отъ страна на дружината сж засѣти 10 декара съ жито и още 10 съ кукурузъ. Тия 20 декара сж работятъ отъ членоветѣ на дружината и въ резултатъ ще се получи единъ значителенъ фондъ, съ когото дружината ще може да разполага.

Това е твърдѣ малко и твърдѣ на- кратко казано за Епворт. дружина въ Войводово.

Прѣзъ Великденъ тая година азъ имахъ случая да бжда въ Ломъ, когато дружината отъ Войводово, направи единъ излѣтъ до този градъ. Ломъ отстои на не по-малко 50 км. отъ Войводово, и то бѣше наистина голѣма рѣшителность отъ страна на тия братя да отишуватъ едно таково дълго расстояние съ коли, само да дойдатъ въ Ломъ да се радватъ съ братята тукъ, и на втория день пакъ

да се върнатъ назадъ. Въ Недѣля сутринѣта ний посрѣщнахме дружината при близкото до Ломъ село Голенци и прѣзъ града въ нашата църква. Тѣ бѣха 26 души, приятели и приятелки, ръководени отъ г. Рахачекъ. Въ 9 1/2 часа сутринѣта имахме проповѣдь, на която говори г. Рахалекъ много насърчително и духовно. Неголѣмата стая въ Ломъ, що иматъ за събрание, бѣше прѣпълнена; коридоритѣ и антретата послужиха много. Пѣсни български, чешки и словонски на единъ и четири гласа оглушаваха стаята и дворѣтъ; въодушевлението бѣше голѣмо. Навѣрно приятелитѣ отъ Ломъ не сж другъ пжтъ имали случая да се радватъ на подобно зрѣлище, службата и пѣснитѣ продължиха до 11 1/2 часа, когато приятелитѣ отъ Ломъ и селото Голенци развѣха гоститѣ за обѣдь. Слѣдъ обѣдь въ 4 часа имахме пакъ служба, на която говори единъ отъ братята въ Войводово: г. Чи-жакъ. Той говори просто, но духовно и високо поучително, събранието се продължи до 6 часа, слѣдъ което приятелитѣ отъ Войводово, придружени отъ Ломскитѣ, излѣвоха на разходка изъ града. На другия день, втория день на Великденъ, имахме пакъ проповѣдь сутринѣта, на която говори нашия пастиръ въ Ломъ г. Иванъ Димитровъ. Духътъ на събранието бѣше животъ за Христа и само Нему служате. По лицата на всички се четѣше скърбъ, която произтичаше отъ обстоятелството, че скоро ще трѣбва да настѣпи раздѣла: въ 2 часа гоститѣ трѣбваше да си заминатъ. Събранието, възбуждано отъ пѣсни, се свърши жално, защото бѣше послѣдното. Въ 1 часа, слѣдъ обѣдъ, всички гости и приятелитѣ отъ Ломъ потеглиха за близкото до Ломъ с. Голенци, гдѣто бѣха каруцитѣ на нашитѣ Войводовески приятели, отъ гдѣто трѣбваше да се раздѣлимъ съ тѣхъ. Тукъ смѣсениятъ хоръ събра едно значително множество селяне отъ селото и околнитѣ кръчми и наоткрито, около впрѣгнатитѣ каруци, се държа послѣдното раздѣлително събрание, което се състоеше по-вече отъ пѣсни, защото само така мо-

желп всички да взематъ участие, хвалейки Бога въ този моментъ тържественъ и жаленъ.

Слѣдъ това каруцитѣ потеглиха и всички приятели отъ Ломъ придружиха гоститѣ до единъ байръ, гдѣто стана послѣдната раздѣла: съзвиз и цѣлувки, стискания ръцѣ, горѣща дума се размѣняха нѣколко минути, най послѣтъ потеглиха. Дълго и шапкитѣ и кърпитѣ непрѣставаха да се мѣтатъ изъ въздуха.

Само ония, които сж биле съучастници въ подобни излѣти и срѣщи, които иматъ за цѣль не само гола наслада отъ природата, не само удоволствието отъ пжтуването и весела компания, но и духовно събуждаше, духовна радостъ и наслади, само тѣ ще могатъ да разбератъ голѣмото значение на подобни излѣти за духовния животъ и укрѣпване въ християнска опитностъ. За нѣкои тѣзи срѣщи сж биле решающа моментъ въ живота, отъ който тѣ сж трѣгвали изъ новъ пжтъ.

Т. Г. в.

По правата на женитѣ въ Русия.

Мохамеданкитѣ изъ Оренбургската губерния сж изпратили на руската Дума едно прошение, съ което молятъ мохамеданскитѣ прѣдставители да зематъ мѣрки да ги освободятъ отъ деспотизма на мжжетѣ имъ, и да имъ дадатъ дѣла отъ дадената отъ Императора на Руския народъ привилегии. Тѣхниятъ позивъ гласи:

„При все че нашата света религия ни обявява свободни, нѣкои отъ невѣжитѣ деспоти наши мжже, ни угниѣтватъ и ни принуждаватъ работѣнно да се покоряваме на тѣхнитѣ капризи. Споредъ доктриналнитѣ книги женитѣ иматъ право да се учатъ, да пжтуватъ, да се молятъ въ джамиитѣ, да се занимаватъ съ търговия, да гледатъ болни и пр., и въ Арабия и въ други страни имало е бѣлѣжити жени писателки и поетки. Нишитѣ мжже, обаче, искатъ дори да ни запрѣтатъ да изучаваме своята религия. Ала ние мохамеданкитѣ, слава на Аллаха! сега почнуваме да се